

Корчак Микола

к.т.н., асистент кафедри
агроінженерії і системотехніки

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА ТЕХНОЛОГІЙ ГАЛУЗЕЙ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА» СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»

Проблема організації навчального процесу у вищих навчальних закладах різних рівнів акредитації була актуальною на всіх історичних етапах становлення та розвитку суспільства. Не залишається вона поза увагою і сучасних дослідників, викладачів-практиків, молодих науковців. Вища школа висуває нові вимоги до організації навчально-виховного процесу підготовки майбутніх фахівців, що зумовлено низкою потреб і закономірностей розвитку сучасного суспільства [1].

Навчальна дисципліна «Система технологій галузей сільського господарства» є обов'язковою при підготовці фахівців спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього ступеня «Бакалавр»

Метою навчальної дисципліни «Система технологій галузей в сільському господарстві» є надання глибоких знань з теоретичної і практичної підготовки студентам для ефективного використання сільськогосподарської техніки щодо забезпечення технологічних процесів вирощування та збирання сільськогосподарських культур.

Завдання полягає в тому, щоб студенти в процесі вивчення дисципліни «Система технологій галузей в сільському господарстві» визначали і оцінювати техніко-експлуатаційні показники роботи транспортних агрегатів, виявляли шляхи їх покращення; обґрунтовували принципи побудови виробничих процесів у рослинництві; проводили розрахунки технологічно-транспортних процесів у сільському господарстві; обґрунтовували склад і режим роботи основних, транспортних і допоміжних машинних агрегатів; визначали агротехнічні, технічні, експлуатаційні показники роботи машинно-тракторних агрегатів; розробляли технологічні карти вирощування і збирання сільськогосподарських культур; обґрунтовували кількісний склад і структуру машинно-тракторного парку господарства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Система технологій галузей в сільському господарстві» фахівець повинен:

– знати теорію і практику ефективного використання сільськогосподарської техніки щодо забезпечення технологічних процесів вирощування та збирання сільськогосподарських культур.

– уміти визначати і оцінювати техніко-експлуатаційні показники роботи агрегатів, виявляти шляхи їх покращення; обґрунтовувати принципи побудови

виробничих процесів у рослинництві; проводити розрахунки технологічно-транспортних процесів у сільському господарстві; обґрунтовувати склад і режим роботи основних, транспортних і допоміжних машинних агрегатів; визначати агротехнічні, технічні, експлуатаційні показники роботи машинно-тракторних агрегатів; розробляти технологічні карти вирощування і збирання сільськогосподарських культур; обґрунтовувати кількісний склад і структуру машинно-тракторного парку господарства.

Однак, сучасні умови створюють перед викладачем проблеми, що пов'язані в першу чергу з факторами змін умов навчального процесу, без врахування яких неможливо ефективно здійснювати навчання та формувати науковий світогляд студента.

Основні фактори, що впливають на якість формування навчального процесу, можна розділити на наступні:

1. Модернізація вищої освіти, яка вимагає подолання низки проблем, серед яких найбільш актуальними є: невідповідність структури підготовки спеціалістів реальним потребам економіки, зниження якості освіти, відірваність від наукових досліджень, повільні темпи інтеграції в європейський і світовий інтелектуальний простір;

2. Суттєві зміни вимог ринку праці до професійних навиків спеціаліста, що формуються за рахунок впровадження нових технологій, обладнання, устаткування, що вимагає відповідного матеріального забезпечення викладання дисципліни (наявності обладнання для проведення лабораторних робіт);

3. Поява нових технологій на ринку, що передбачає використання сучасного імпортованого обладнання для реалізації спільних галузевих проектів. Для експлуатації такого обладнання потрібно застосовувати нові витратні матеріали і комплектуючі засоби. Технологічні можливості обладнання зростають, однак потрібно враховувати зміни в технологічних параметрах у визначених умовах використання [2];

4. Прогрес інформаційних технологій. Сучасний навчальний процес побудований так, що без використання ПК навчання практично неможливе. Доцільним є створення особистої сторінки викладача в мережі *Internet* з корисною інформацією по дисципліні, електронного навчального курсу з дисципліни у системі дистанційного навчання *Moodle* (електронний пакет лекцій та практичних робіт, навчальні посібники, контроль відвідування занять, результати атестації студентів та ін.);

5. Недостатньо використовуються сучасні методи і форми підготовки студентів. У багатьох випадках якість навчання не відповідає національним та міжнародним стандартам. Формується розрив між набутими знаннями та вимогами виробництва. Підготовка фахівців вищої кваліфікації здійснюється без урахування перспективних потреб економіки країни.

6. Значна увага на самостійне опрацювання матеріалу і підготовку студента, розробку ефективної системи контролю знань та засобів діагностики. Важливим є відмова викладача від напрацьованих та недостатньо ефективних

методів навчання, узагальнення досвіду викладання в навчальному процесі підготовки спеціалістів на кафедрах інших університетів [2].

7. Проблема недостатнього фінансування діяльності навчальних закладів. Передусім це стосується заробітної плати педагогічних працівників, яка істотно нижча від середньої заробітної плати працівників промисловості. Невідповідність рівня заробітної плати викладачів і прожиткового мінімуму призводить до виникнення кадрової проблеми у навчальних закладах.

Враховуючи вищесказане, можна запропонувати наступні напрями вдосконалення навчального процесу:

1. Забезпечення високої якості вищої освіти в Україні відповідно до потреб сталого розвитку держави та з урахуванням європейських і світових досягнень;

2. У відповідності до вимог сучасної системи навчання необхідно організувати заходи по узагальненню досвіду викладачів і розробити найбільш ефективну систему організації навчального процесу;

3. Вдосконалення матеріально-технічної бази викладання дисципліни;

4. Розробка спеціальних комп'ютерних програм для виконання лабораторних робіт;

5. Проведення відкритих занять з метою обміном досвідом та технологій активізації навчального процесу;

6. Проведення спільних наукових конференцій та семінарів з метою удосконалення процесу підготовки фахівців. Запровадження нових методів та методик активізації навчального процесу;

7. Оновлення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічних та керівних кадрів сфери освіти;

8. Підвищення престижу професії викладача, створення дієвих матеріальних стимулів до педагогічної праці;

9. Внесення змін і доповнень до чинного законодавства України про освітню, наукову і науково-технічну діяльність;

10. Неухильне забезпечення фінансування науки і освіти на рівні, визначеному законом.

Список використаних джерел

1. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів, 2012. 180 с.

2. Корчак М.М. Формування знань студентів при викладанні дисципліни «Механіко-технологічні властивості сільськогосподарських матеріалів» спеціальності «Агроінженерія»: Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти: Збірник наукових праць III Міжнародної науково-методичної конференції 04 жовтня 2019 року. Ч. 1 (ПДАТУ, Кам'янець-Подільський). Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2019. С. 191-194.